Smotra Balmatinska

ali Ante - Lazić

dopriniješe: Bo-

· 20 — Rabaza vo 6. — Po 5 kr. Bojanović pok. ia — Rabaza A. kr.: Mare žena Satara Pero. rabalo M. Antun.

rabalo A. Ivan — Sekulo Pero -- Glavor Ante neževića. — Po sko — Božo Boena Jure Granića.

eše: Braća Anto, o 10 kr.: Kuculo kr.: don Gaspar iš Martin 4. N. Kate — Ku-

Caveliš Antun Po 1 kr.: Čakelić Ivo -

san P. Niko Lopin Karlo P. Ane — Ku-

Padovan Frano

Božo — Hasan

Sivor Kate 0:30

Kuculo P. Mare

Lopin ud. Mara

NIPOTE

effetti pubblici

ndo il listino di

e di pegno 41/2

bbligazioni pro-

di pegno 41 2 0

di Budapest. -

di risparmio di

viario Bulgare

rroviarie della

te di Valore al-

gamento a rate

di Vienna 1874

nensili di Cor 20

o. Vine prine.

58. Vinc. princ.

ese $4^{\circ}/_{\circ}$. Vinc.

400. Vnc. princi-

ache, Italiane e

25.000, in rate

e Cor. 2 ecc.

e in Conto Cor-

ivviso, verso un

incipali piazze

perazioni d'in-

este dei propri

igazioni contro

tizzazione, alle

endi, Vita, Ac-

Agenzia Prin-

li di Trieste.

ICA

ničenim

e i na one

nji je ulog

a) sedmično;

od 1 krune

po pogodbi.

i sve naloge

po pogodbi.

anje, uz na-

cu ili u te-

o-jeguranja.

pira od vri-

rijednosti i

sti, čekove,

c uz najpo-

vrsta papira

oodložne pa-

pri vučenju.

Monarhije.

****

TAČNO

02.

i di Cor. 10.

Cor. 10.

Cor. 20.

Cor. 8.

- ZARA

(Slijedi).

Rassegma Dalmata

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3: za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskog a stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.
Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne če se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate, biti ce povraćena. — Pretplate se salju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju — Neplačena se pisma ne

Pisma i novce treba šiljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar" Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

Prezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l'Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.

Corrispondenze e denari sono da indirizzatsi all' "Ufficio dell' Avvisatore Balmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

Na istočnome i zapadnome bojištu

Sa jednakom žestinom traje karpatska bitka. Bitka se naravno bije ne na zatvorenu frontu kakva vježbališta, nego u lancu djelimičnih akcija, prema prilikama zemljišta i časovitome razvoju na pojedinim odsjecima i pododsjecima Tu su ispremiješane sve faze ratovanja za položaje i za kretnje; te se faze pak mijenjaju u lakoj pomićnosti i savremenoj izdržljivoj postojanosti. Cista, pasivna obrana, ukočenost u branjenju, kojom bi nas neprijatelj sputavao, nije se nipošto podudarala sa namjerama našega vojenoga vodstva, a tako ni shematično primijenjivanje propisa tvrgjavnoga ratovanja; jer je defenziva, koju vodstvo bijaše za čas odabralo kao najuputnije sredstvo, išla za pozitivnim svrhama: za sistematskim uništavanjem neprijateljskih bojnih snaga. Vodstvu nije bilo do strategije za položaje, nego do strategije za uništenje. Prostori, pruge ili tačke mogu biti samo sredstvima za podupiranje taktičnih ili strategijskih radnja, nikada pak samostalnim svrhama; glavnim ciljem ostaje neprijateljska vojska kao najsilniji nosilac moći i volje neprijateljske države; umanjivanje je bojne snage neprijateljske vojske odlučna dobit s obzirom na svrhu rata. Na tome je putu naše vojevanje u obliku obrane u karpatskoj bici već postiglo znatnih uspjeha. Uputno zasnivanje i izvogjenje naše defenzive, njeno mjesno prilagogjavanje svrhi uništavanja dovelo je do toga, da upravo glavno neprijateljevo borbeno sredstvo, njegova nadmoćnost i tijem omogućeno ulaganje gomila ljudi, ispada na njegovu preveliku štetu. Doduše je tijem u materijalnom smislu već nanesen znatan kvar neprijateljevu otporu, ali nije još iscrpljena njegova note, koji sadrži još ova razlaganja: snaga. Hoće se još nekoliko vremena, dok se pokaže jedinstven ispadak mnogih djelimičnih dogogjaja. No dosadanji ispaci pokazuju, da se nalazimo na pravome putu.

Na zapadnome je ratištu očekivana francuska ofenziva dovela od nekidan do niza bojeva, u kojima, kao ni do sada, Francuzi nijesu postigli uspjeha. Iz zadnjih njemačkih dnevnih izvještaja vidi se da su ovoga puta francuske provale uperene protiv njemačkoga fronta koji se obavija na istočnoj strani Verdun-a i protiv njegova klina koji se nadovezuje na južnoj strani i izbočio se prema St. Mihiel-u. Zadnja je francuska ofenziva htjela da sruši široki klin

Političke prilike u Boki Kotorskoj na osvitku XIX. vijeka *)

(Piše N. Luković).

Poslanstvo Petra Lukovića i konačno pripojenje Boke Kotorske Austriji.

Kada Petar I. uvidi, da se neće Bokelji složiti kako je sam želio, odasla potajno 20 studenoga 1813 svoga pouzdanika, Savu Plamenca, u Rusiju, da caru uruči njegovu pismenu molbu, u kojoj ga moljaše da uzme pod svoje okrilje Crnugoru i Boku i da im bude otac, gospodar i dobročinitelj, čuvajući im stare po vlastice. Katoličke općine nanjušiše, da vladika nešto potajno snuje proti njihovoj volji, pa, časa ne časeći, da ga preteku i namjeru mu osujete, poslaše svoga predstavnika Petra Franova Lukovića pred prijestolje cara Frana II., da ga zamoli, da primi pod svoje okrilje Boku Kotorsku.

Petar Franov Luković iza duga i naporna putovanja preko Alapa sred ljute zime stigne u Francusku, gdje se je tada car Frano sa saveznicima nalazio, od koga bi svečano i srdačno primljen u Troyesu na 24 veljače 1814.

Lukovićevo poslanstvo bi okrunjeno potpunim uspjehom. Početkom lipnja (1814) sakupi se u Cavtatu 3600 ljudi i 15 brodova, da pod zapovjedništvom generala Milutinovića ugju u Boku Ovakav bijaše ratni nacrt. Glavna će vojska zauzeti Ercegnovi. Brodovlje, koje će zajedno s kopnenom vojskom stići u Boku, osvojiti će u isto vrijeme luku "Rose". Milutinović će iz Ercegnovoga proslijediti put unutrnjeg zaliva do Veriga, gdje će se prevesti na protivnu obalu i nastaviti put do Kotora. Megjutim će se Dabović, koji je krenuo iz "Rosa", iskrcati u Sv. Stjepanu i zauzeti Budvu. - Vojska krene na 7 lipnja, a već na 8 osvane pred Ercegnovim, koji joj se preda bez otpora. Isto tako ispuni svoju zadaću i brodovlje, koje zauzme bateriju | čeni kraj. Prčanjani pozdravljaju habsburškog orla "Rosa". Nu budući da je nestalo povoljna vjetra, usidri se pod Kumburom, gdje se zaustavi i kopnena

*) 1z predavanja, koje je m. p. N. Luković držao u općinskoj dvorani u Prčanju prigodom stogodišnjice otkad je Boka bila konačno pripojena našoj Monarhiji.

što se zabio izmegju Reims-a i Verdun-a, ali trebandom i povredu blokade. Ako engleska Vlada uzalud. Sada pak francuske operacije nastoje da se dotaknu prostora što je dalje na istok. Tu se mogu da razaberu dvije akcije, koje su očito u svezi: centrifugalne provale iz verdun-skoga kraja, eda se razbije zaokruženje koje obuhvaća ovu tvrgjavu u veliku polukrugu, a slučajno, kada bi to ispalo za rukom. da se prodre put Metza, pak dvostruko zaopkoljenje protiv velikoga njemačkoga izbočenoga | fronta koji se nalazi izmegju Toul-a i Nancy na jugu i Verdun-a na sjeveru. Ovdje je posebice ofenziva, koja se sa juga zapodjela proistočnome pravcu, razvila u frontalnu bitku, koja je izbila na vidik u teškim bojevima kod | tačaka Ailly, Apremont i Flirey, što leže na neutralne luke pruzi izmegju St. Mihiel-a i Pont-à-Mousson-a. Francuzi su pretrpjeli tu vrlo teških gubitaka, i bili su suzbijeni u ljutim okršajima, koji su če-

sto dolazili do borbe na bajunete. Isto tako nije mogao da prodre bočni pritisak koji se u isti mah sa sjevera zapodio protiv njemačkoga klina; tako su ostale bezuspješne i centrifugalne provale iz Verdun-a, koje su ujedno bile i popratna demonstracija uz pomenuti dvostruki pokušaj zaobilaženja. Po primjeru svojih pregjašnjih ofenziva Francuzi će očito i sada još više puta ponoviti svoje napaulagali mnogo snage i energije.

Američka nota Engleskoj

Engleske novine objavljuju sadržaj američke

Engleske note od 13 i 15 marča predstavljeju na vraćanje. pravima neutralaca, da irguju i vode promet sa z raćenim državama i megju sobom. Kabinetsku naredba od 15 marča značila bi, kada bi se zbilja izvršivala, čisto prisvajanje neogranićenih prava sa strane zaraćenika nad neutralnom trgovinom u cijelom europskom području i gotovo svako zanijekanje suverenskih prava onih država, koje sada u

Na to nota obilježava stajalište megjunarodnog prava te dalje kaže, da se s pouzdanjem očekuje da engleska Vlada neće zanijekati, da ćak i kada blokada postoji, te se strogo izvršuje načelo kontrebande za neblokovani kraj, ipak smiju se la, je sa nesumnjivim teretom kroz neutralno područje slobodno otpremati izmegju Sjedinjenih Država i područja zaraćenika, a da ne budu izložene kaznama za trgovinu kon-

vojska, koja je, prama nacrtu, merala napredovati vremena, a da bi megao nanovo procvasti. Čitajući uporedo s brodovljem. Tek pod većer moglo je brodovlje i vojska nastaviti put. To zakašnjenje omoguci jednoj jakoj četi Crnogoraca, da se suprostavi carskoj vojsci u Bijeloj. Iza kratkog okršaja neprijatelj uzmaknu, nu Milutinović se tek o ponoći dohvati Veriga, koje pregje sutradan u zoru, pošto je oteo Crnogorcima tvrgjicu Gospe od Angjela. Dne 9 lipnja 1814, na blagdan Tjelova, ugje austrijska vojska po drugi put u naš zaliv. Sada Milutinović promijeni naum. Jedan dio vojske ukrca na brodove i posla ga ravno na Prčanj, a s drugim se dijelom sam preveze u Perast, odakle proslijedi kopnom preko Orahovca i Dobrote. Oko 4 s ta poslije podne (na 9 lipnja) stigne pred Kotor, skoro u isto doba, kada i odjel, koji je bio poslan na Prčanj.

Pred Kotorom se zametne ljuta bitka s Crnogorcima, koja potraja do noći. Preko noći se povuče glavni stan austrijske vojske dijelom u Dobrotu a dijelom na Prčanj. Sutradan na 10 lipnja borba se nastavi uz velike crnogorske gubitke. Na 11 poče biti grad s mora brodovlje, na sto knez vladika izvjesi bijelu zastavu kao znak predaje. Još jednom pokuša, ne bi li za se zadržao grad te javi Milutinoviću, da on nije u stanju, da nagovori Crnogorce, da napuste Kotor. Na to austrijiski z povjednik odvrati, da, ako ih vladika ne može nagovoriti milom, da će ih austrijska vojska odalečiti silom. Tada crnogorska vojska s vladikom na čelu ostavi grad i krene put Crnegore. a vojska careva ugje u Kotor na 12 lipnja 1814.

Crnogorci su gospodovali Bokom 8 mjesecî. Iza pada Kotora predade se Daboviću i Budva. Na 14 lipnja 1814 general Milutinović javlja, da je konačno zauzeo Boko, a nekoliko dana za tim namjesnik, baron Tomašić, izda na Bokelje proglas, kojim ih obznanjuje. da je njihova domovina konačno pripojena Monarhiji sretno vladajućeg Habsburškog Doma.

Dolaskom Austrije otpočinu napokon ovaj izmukao dugu, koja navješta svršetak oluje *). I doista mir i red bi odmah uspostavljen. Ali su odveć teške bile rane, što ih našem zavičaju zadaše minula burna

*) U pismu na Frana II. god. 1822.

govori o mjerama radi odmazde, koje su se pokazale nužnima radi neprijateljeva postupanja, to Sjedinjene Države misle, da se tim opravdava življe djelovanje pomorskih ratnih snaga ali nikako jedno nezakonito postupanje. Kad bi se postupanje neprijatelja Engleske pokazalo nezakonitim i kao povreda načela, po kojima kulturni narodi rat vode, to Vlada Sjedinjenih Država ne bi ni za čas pomislila, da bi njemačka Vlada mogla željeti da njena djela zateče taj isti prigovor, niti bi Vlada Sjedinjemh Država to smatrala za opravdavanje sličnih čina, u koliko diraju u prava neutralaca. Vlada se Sjedinjenih Država pouzdano nada, da će engleska Vlada, koja je pri obustavljanju tereta, koji se voze put ili iz neprijateljskih područja, primijenila neobičan metod, staviti u sklad tiv njemačkoga fronta što vodi u zapadno- svoje postupanje sa priznatim pravilima megjunarodnog prava, tim više što su blokovani krajevi tako prošireni, da su lagje primorane prolaziti kroz pomorske ratne snage, što vrše blokadu, da prispija u

Američka nota pak ističe činjenicu, da su skandinavske i danske luke otvorene američkoj trgovini, premda je ovim lukama prosto da trguju sa njemablokadu to, da ona mora da bude odregjena za sve neutralce podjednako. Tačno primjenjivanje kabinetske naredbe naškodilo bi svakojako zakonitoj trgovini nametlo bi engleskoj Vladi tešku odgovornost. Engleska bi Vlada morala dati punu naknadu za sve mjere što se kose sa megjunarodnim pravom.

Vlada Sjedinjenih država ostaje tvrdo na tome, da su prava i dužnosti svojih gragjana označeni u postojećim zakonima megjunarodnog prava i ugovorima Sjedinjenih država bez obzira na odredbe londonske deklaracije. Ona pridržaje sebi u svakom sludajne pokušaje. No do sada Francuzi nijesu čaju, u kojemu bi gore označena prava i dužnosti imali sreće u svojoj novoj ofenzivi, premda su bili povrijegjeni ili bi njihovo slobodno izvršivanje bilo od engleske Vlade sprečavan, da uloži prosvjed i traži naknadu šleta.

London, 7. Londonska se štampa izrazuje s priznanjem o prijateljskom duhu kojim diše američka nota. Ali novine ističu, da Wilson traži što je nemoguéno, kad želi, da se Engleska ne obazre na način ratovanja neprijatelja. U Engleskoj su donekle razočarani radi toga što Wilson poriče Englezima pravo

London, 7 "Daily Mail" savršava niz članaka svog u Ameriku odaslanog dopisnika, koji protiv svoje volje i priznaje važnost i pritisak germanofilske propagande, te na koncu svjetuje Engleze, kako će uči niti da sačuvaju simpatije Amerike. Britski pjesnici ne bi smjeli mećati u svoje stihove previše čežnje za gospodovanjem. Britski nedjeljni listovi imali bi se uzdržavati od surovih natucanja na američku trićavost. Cenzura morala bi da ima osobita obzira na interese američke štampe i dopustiti da američki dopisnici izvješćuju o ratu kako ga oni vide. Britska bi Vlada morala uvijek na to paziti, da pomorsko pravo liberalnije preuredi. Diplomatska saopćenja. Sa sjedinjenim državama morala bi zauzeti onaj ton, koji koncesije ne ograničava na filološke šale. Ben realnih koncesija sva je učtivost engleske Vlade uzaludna.

spise iz onoga doba, srce nam se od žilosti cijepa na pomisao, što su sve oci naši pretrpili od g. 1806 do 1814. Pomorska trgovina, jedini izvor blagostanja, propadne. A žalosno li bijaše gledati naše lijepe brodove, koji su nam jednom širom svijeta slavu pronosili, gdje usidreni pred obalama gnjiju na očigled vlasnika. A koliko ih je u ratu zaplijenjeno i od gusara opljačkano! Bogataši osiromašiše, a narod strapojedino naše mjesto izgubilo u ono nesretno doba; ali iz sačuvanih uspomena i po predaji izgleda, da je ono bila prava novčana katastrofa. Pripovijeda se, da je Dobrota izgubila oko 4 miliona kruna, a sama obitelj Tripković da je pretrpila gubitak od 800,000 kruna. Nekad bogati prihodi općine prčanjske g 1812 ne iznašaju nego malo više od 2000 franaka: Prčanj, koji je pod konac XVIII. vijeka brojio 2000. stanovnika, god. 1817 ne broji ih nego 1179. Od svih naših mjesta, kaže se, da je najgore nastradao Perast. Obinam prikazati gubitke od stotina tisuća forinta. A kao da ni to ne bijaše dosta, neprestano su im se isisali sve životne snage našega zavičaja. Sam je Prčanj predao Rusima za vrijeme njihovog kratkog vladanja 1600 mlet. zlatnih cekina, a do god. 1810 kraljevini Italiji 6569 talijera. Ovo je novčani izdatak iz javne blagajne, a koliko je zlata i srebra bilo predano Francuzima iz riznice župske crkve! A koliko su doprinašale pojedine obitelji!

ših djedova u onim burnim danima na početku XIX.

Da li je od Lukovićeva poslanstva zavisio dalji razvitak dogagjaja kod nas, toga ne znamo; svakako je za uspjeh imalo dolazak austrijske vojske u Boku, a tim konačno uregjenje naših, do onda nesregjenih prilika. — Barem je namjesnik Tomašić, u pismu od 7 travnja na privremenu vladu, mnijenja, da je od torska, dobrotska, peraška i prčanjska, iz koje ćete se

Telegrami Uredništva.

Telegraphen Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji.

Zarobljeno 1600 Rusa.

BEČ, 9. Službeno se objavljuje, 9 aprila u

Na frontu u istočnim Beskidima vlada općeniti mir. U gorovitoj planini neprijatelj prosljegjuje svoje frontalne provale trajnim jurišanjem, iskorišćujući bez ikakve štednje gomile svojih ljudi. Brda lješina i ranjenih ljudi obilježavaju ruska napadajna polja uslijed vrlo uspješne vatre iz topova i mitraljeza sa naših položaja. U jučeranjim smo bojevima zarobili čkim lukama u Baltičkom Moru. Glavno je načelo za 1600 neranjenih ljudi. Ni na kojemu ostalome frontu nije se ništa osobito zbilo.

> Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 9. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 9 aprila. Zapadno bojište.

Belgijanci bili su ponovo potjerani iz Driegrachtena; pri tome zarobismo dva belgijska oficira i stotinu momaka i otesmo dvije mitraljeze. Kao uzvrat na bombardovanje mjesta, sto leže iza naših položaja, bile su bačene požarne granate na Reims, gdje se opazilo veliko okupljanje četa i baterija. Na sjevero-istok Le Mesnil-a otesmo Francuzima više opkopa i odnijesmo dvije mitraljeze. U Argonnama nije uspio napad francuske pješadije. Bojevi izmegju Meuse i Moselle proslijedili su se sa povećanom žestinom. Francuzi pri napadu koji nije imao nikakva ojeha, pretrpjeli su najtežih gubitaka. Napad na Selouse-sku šumu skršio se na našim zaprekama. U Ailly-skoj šumi mi polagano napredujemo. Na zapad Apremont-a izjalovila se francuska provala. Na zapad Flirey-a francuski juriši skršiše se u vatri naše artiljerije. Na sjever tog mjesta došlo je do ljute borbe prsi o prsi, u kojoj su naše čete nadvladale. Ni u Priesterskoj šumi Francuzi ne idu naprijed. Na Sudelkopfu bio je zarobljen momak francuske pukovnije, koji je na sebi imao tanadi dum-dum.

Istočno bojište.

Na istok Kalvarje razvili su se bojevi, koji još nijesu dokončani. Inače na istočnom frontu nije se nista dogodilo.

Vrhovna uprava vojske.

uspjeha ovoga poslanstva zavisilo pripojenje Boke Monarhiji. - No, mimoišavši to, nas zanima poslanstvo našega čovjeka još i s drugog gledišta: naime kao čin, pun samoprijegora, pun svakovrsnih poteškoća i teške odgovornosti. Evropa se tada još nalazila u kritičnom položaju, te ni on ni općine, što su ga poslale nijesu mogle predvidjeti, da će s njegovim poslanstvom biti spojeno konačno riješenje sudbine Boke. A šta pak da rečemo o poteškoćama puta, dodaše od oskudice! - Fale nam potrebiti podatci, iz bi i vremena? Da shvatimo pravo s ovog gledišta kojih bi se moglo približno zaključiti, koliko je svako svu neugodnost njegova položaja, dosta je reći, da se je u poodmakloj dobi, u srcu zime, dao na dug put iz Boke do Francuske, da ga je put vodio kroz krajeve, kojima je rat harao! On sam piše god. 1815 općini peraškoj: .... Fui sacrificato e con la vita e con spese sino che mi riuscì di condur l'opera al buon fine.... di cui oggidì godono li frutti nella salvezza delle Loro vite e sostanze, che gioiscono nella quiete e tranquillità". - Ovo poslanstvo i druge zadaće, što ih je za života obnašao u službi domovine, bile su, uz nesretne prilike na početku XIX. vijeka telji: Širović, Smecchia, Matticolla, Balović mogle bi uzrokom, da je njegovo, nekad cvatno gospodarstvo nazadovalo, jer mu je vršenje javnih posala otimalo i novac i vrijeme, što je mogao da uloži u upranamećali prisilni zajmovi i ratni doprinosi, koji su vu svojih dobara, tako da mu je kći Katarina umrla u siromaštvu. - Velike su mu doista poteškoće na putu stale, ali je u ovomu uzor-domorodcu kudikamo veća bila ljubav napram domovini. Za svoj rad nije tražio nikakove nagrade, pače sam je od svog imetka potrošio oko 3000 forinti za put u Francusku, ne računajući ostalo, što je potrošio dok bijaše u službi domovine. - Najmilija mu nagrada bijaše, kad je mogao štogod postići za opće dobro, a želja jedina, da vidi zavičaj sretan. - Svijestan svoje Nas danas na osobiti način zanima poslanstvo dužnosti, nije težio za odlikama ni za laskanjem, našeg domorodca, Petra Lukovića, kao što nas na- nego čim bi svoju časnu zadaću obavio, opet bi se punja divljenjem razborito i oprezno ponašanje na- kući povratio k svojim običnim poslima, tako da je u ovom pogledu značajan odgovor, što ga je dao Caru Franu nekom prigodom, kad mu je ponudio, da mu bude u počasnoj pratnji do Milana: "Ne mogu, Veličanstvo, jer moram otići kući da trgam".

Da se ne bi pomislilo, da u svom domorodnom žaru pretjeravam, veličajuć svoje, iznosim svjedodžbu, koju su mu god. 1815 zajednički izdale općine: ko-

Još o padu Przemysla. Iz stana ratne štampe.

BEČ, 9. Javlja se iz stana ratne štampe: Nakon pokušane provale na 19 marča zapovjednik tvrgjave Przemysla Kusmanek javio je Cesaru telegrafskim putem tijek boja. Izvješće je svršavalo riječima: "Vjerni svojoj zakletvi i u neograničenoj ljubavi i odanosti prema Vašemu Veličanstvu mi ćemo izdržati do kraja."

Na to je stigao 20 marča od Vojene kancela-

rije Njegova Veličanstva ovaj telegram:

"Dubokim sam bolom obuzet, što se jučer smjelo preduzeta provala posade Przemysla izjalovila zbog neprijateljeve nadmoćnosti; megjutijem sa tužnim ponosom prozirem neuporedivu požrtvovnu srčanost tijeh hrabrih, kojima nije bio dosugjen uspjeh. Svima, koji su se tu borili, najsrdačnije zahvaljujem na junačkim djelima i blagosivljem slavnu uspomenu onijeh koji su položili svoj život na polju časti. Još u najdaljoj će budućnosti povijest na daleko javljati što su ratnici Austrije-Ugarske izvršili vrlo upornom obranom tvrgjave Przemysla. Oni su bili postojani i hrabri sve do zadnjega kraja.

Franjo Josip".

Na 21 marča tvrgjavni je zapovjednik brzojavio predstojniku Vojene kancelarije Njegova Veličanstva,

Molim Vašu Preuzvišenost da podnesete pred noge Njegova Veličanstva duboko preponiznu i pretoplu zahvalnost posade Przemysla na ponovnim tako preblagim riječima. Ove tako beskrajno milostive riječi duboko su se zasjekle u naša srca; one će nas podignuti i daće nam da sa čašću podnesemo našu žalosnu sudbinu. U isti mah molim da vjerno preposlušno javite Njegovu Veličanstvu, da je od 19 marča od 6 sati poslije podne pak do 21 marča do 3 sata prije podne neprijatelj napadao najprije na sjevero-zapadni, pak na sjevero-istočni fronat i napokon i na djelove istočnoga fronta, ali da su svi ti napadaji bili odbijeni.

Preposlušno

Kusmanek, pješadijski general". Poslije toga je stigao u Przemysl 22 marča ovaj

A TOTAL STATE OF THE STATE OF T

telegram od Vojene Kancelarije Njegova Veličanstva: "Požurio sam se da prepokorno javim Njegovu Veličanstvu sadržaj telegrama od 21 marča. Njegovo Veličanstvo premilostivo zahvaljuje osobito preblagim priznanjem na žilavosti, koja nikada ne malaksava a kojom su zapovjednik i posada Przemysla vrlo uspješno odbili na 20 i 21 marča više napadaja na frontove tvrgjave. Hrabri na Sanu visoko drže sjajni štit časti oružja Austrije-Ugarske, a to dira sa neprolaznom zahvalnošću u srce Njegova Veličanstva, koje tako toplo osjeća za vojenu snagu.

Bolfras, pješadijski general".

Sven Hedin donio predobre utiske sa putovanja na frontu.

BEČ, 10. Iz stana ratne štampe javlja se:

Sven Hedin povratio se sa jednosedmičnoga putovanja na frontu u području četvrte vojske u sjedište višega zapovjedništva vojske. On je pohodio čete na najprednjim položajima, a razgledao je sa osobitim zanimanjem i etapna uregjenja vojske. Sven Hedin donio je sa svoga putovanja vrlo dobre utiske. Naročito se o opaženoj brizi za vojsku izrazio riječima pravoga divljenja. Sven Hedin odlazi sutra iznovice na fronat.

Ratovanje u Turskoj.

CARIGRAD, 10. Na kaukaskome frontu došlo je samo na izmaknutim položajima do neznatnih sukoba. U Dardanelima se nije ništa promijenilo. Dvije su neprijateljske krstarice bombardovale grad Gaza na sirijskoj obali; dio gata bio je oštećen, dok sami grad nije pretrpio nikakve štete. Na drugim ratištima nije se ništa bitna zbilo.

Trgovina zaplijenjena od francuskih lagja na talijanskome i na španjolskome parnome brodu.

BASEL, 9. Prema vijesti "Baseler Nachrichten" iz Milana, francuske su lagje zaustavile talijanski

osvjedočiti, kako je Petar Luković u svoje vrijeme bio u Boki odlična i uplivna ličnost i koliko je radio za domovinu.

Certificato.

"Fra le altre testimonianze a risalto della verità ed a conforto di persone meritevoli da noi rilasciate la più gradevole e soddisfacente lo è la presente di cui si munisce il Sigr. Pietro Lucovich qm. Francesco da Perzagno, attual Cap-no di quella Com-

Meritatosi egli in ogni incontro la più piena soddisfazione ed aplauso della Provinzia qual uomo saggio, prudente, onesto e pacifico, accopia a queste doti quelle cognizioni specialmente marittime e mercantili che lo rendono capace al disimpegno di qualunque publico impiego di questa sfera. Egli nell'anno 1797 alla decadenza della republica ex veneta fu incaricato da questa Provinzia di affari importantissimi politici e spedito con comissioni in Dalmazia a riscontrare li avenimenti dell'armi austriache con gran soddisfazione di quella regenza. Accorse con fretta a solecitare la partenza delli deputati per dedicare questa l'rovinzia suddita dell' Augusto Monarca d' Austria.

L'anno 1799 e 1800 sostenne l'incarico come deputato delli assicuratori e mercanti della piazza di Venezia in Ancona pel ricupero delle merci e bastimenti, che da corsari d'Ancona Francesi sono stati piratati, si portò con onore e soddisfazione di tutti e pieno agradimento.

L'anno scorso poi fu esso eletto dalle nostre comunità e comuni catoliche in deputato ai piedi di S. M. I. R. Apostolica, Nostro Augustissimo Sovrano, per dedicargli la nostra suddita devozione, e dispregiando qualunque dissaggio e la rigidezza della stagione invernale intraprese il viaggio sino a Troyes in Francia, soddisfece al suo dovere, corispondendo pienamente alle nostre brame e comune espetazione. Ciò che poi ci riuscì più grato e soddisfacente fu la premura ed interessatezza dimostrata del suddetto Sigr. Lucovich negli anfratti terribili della Provinzia in circostanze perigliose ed anarchiche col solecitare il Sigr. generale maggiore de Milutinovich d'esortarlo coprire questa Provinzia coll'armi austriache a seconda de nostri desideri.

ruho i odjeća iz Genove, što su bili odregjeni za njemačke trgovce u Montevideo, zaplijenjeni su. Francuska je pomoćna krstarica zaplijenila na palubi španjolskoga parnoga broda 350 tona suhoga graška, koje su kao provozno dobro bili odregjeni za Švi-

Atentat na egipatskoga Sultana.

KAIRO, 9. Vijest agencije Reuter: Jedan urogjenik počinio je atentat na Sultana, kad je ovaj izlazio iz palače. Hitac nije pogodio. Atentator je

RIM, 9. Agencija "Stefani" javlja iz Kaira Atentat je na Sultana izvršio jedan mladi muslimanski Egipćanin, koji se zove Muhamed Gabil a rodom je iz Mansure. Talijanski državljanin Gianotti ščepao ga za ruke, čime je tane bilo odvraćeno.

Papa naredio, da se za pobožnosti mjeseca maja po cijelom katoličkom svijetu moli za mir.

RIM, 9. U odluci kardinala državnoga tajnika kaže se, da je Papa naredio, da se u cijelome katoličkome svijetu za majskih pobožnosti moli molitva za mir koju je Papa sastavio, s čime je spojeno oproštenje od 300 dana; svako, koji bude barem 20 puta učestvovao u moljenju pomenute molitve, moći će dobiti potpuno oproštenje.

Velika potrošnja i značaj municije za ratovanje.

NEW-YORK, 9. Tvorničar municije Lehmann u New-Yorku izjavio je da kada je odlazio iz Liverpoola, bilo mu je ponugjeno da izruči granata u vrijednosti od sedam stotina milijuna. Nalog se nije moproizvode. Lehmann je dodao da bi rat morao svršiti do jeseni zbog nestašice municije.

Puščani naboji za englesku vojsku.

NEW-YORK, 9. "Newyork-Tribune" javlja iz Omane, da je deset željezničkih vozova krenulo sa ouščanim nabojima za englesku vojsku u Londonu.

Austrijsko-ugarska Banka snizila kamatni postotak.

BUDIMPESTA, 9. Austrijsko-ugarska Banka snizila je kamatni postotak sa 5½ 00 na 5%.

Bojevi u Karpatima.

Vojeni saradnik "Pester Lloyda" piše: I uskršnji su praznici protekli u Karpatima i u Bukovini u žestokim bojevima; ali otpor, koji su naše ustrajne čete bez i malo odmora nastavile protiv navala, koje ruski zapovjednici silom izvode bez milosrgja za svoje čete i njihove gubitke, nije barem ostao bez uspjeha. Ustrajno rusko navaljivanje na uzsočki klanac nije dovelo ni do kakva ispaika; taj važni prijelaz ostao je nakon krvavog potisnuća neprijatelja i dalje u rukama hrabrih branitelja. To se dogodilo na veliku subotu. Na Uskrs nije neprijatelju dotjecalo više snage, da ponovi navalu na visove na sjever Uzsoka, te se morao ograničiti samo na topnički boj, koš su naše

Tijem većom su ljutinom Rusi nastavili dvaju uskršnjih dana svoj pritisak na dolinu Laborcze i Virave. U bojevima na visovima na istok Virave uspjelo je našim četama zarobiti preko 2000 Rusa. Nema sumnje, da je naše odrede, što se bore kod Virave i na jug Laborczreva zapao za sada najteži zadatak na čitavom ratištu. Čini se, da su se na ovom uskom odsjeku, koji se proteže jedva na petnaest kilometara fronta, najjače usredile neprijateljske navale i da na tom mjestu neprijatelj srče tu najbjesnije, eda se našim četama primakne; ali i ove su uložile krajnje sile, da spriječe svaki korak neprijateljskog napredovanja. Što god se čovječjom snagom može izvesti protiv premoći, to su naše junačke čete

I na krajnjoj sjevernoj granici Bukovine naše čete polučile su lijep uspjeh. Ondje, gdje Dnjestar, oko 20 kilometara na istok Zaleszczyka, prelazi s nasega na rumunjsko područje, zakreće on čvrsto prema jugu.

Finalmente nell'absenza dell'ordinario pretore di Cattaro nob. sigr. Gerolamo Pasquali Pima, esso fu sostituito provisoriamente e continuò per tre mesi intieri esserlo col suo grave scapito e disturbo facendosi onore anco in questo incontro con soddisfazione

Adorno di tanti altri meriti e specialmente nel fedele disimpegno dell'arbitrarie continue in cui viene contemplato qual giudice imparziale, giusto e pacifico; non devono esser trascurate marche sì luminose di serviggi prestati all' Augusto Cesare a cui intimamente egli è attacato. Quindi per appalesargli la comune nostra riconoscenza lo muniamo della presente nostra attestazione, onde possa in ogni tempo servirgli di scorta nei giusti suoi aspiri.

Bocche di Cattaro li 1-mo maggio 1815.

Per la Com-tà di Perzagno e per impedito sigr. Cap-no: (L. S.) Pietro Lazzari, giudice - Vincenzo Pietro Lucovich, giudice - Elia Verona, giudice Biscucchia, giudice.

Per la Com-tà di Dobrota: (L. S.) Matteo Co. Ivanovich, cap. Marco Radimir, giudice.

Per la città di Cattaro: (L. S.) Giov. Valeri giud. e capo della città - Emanuel Potenza, giudice della città - Alvise Co. Viscovich, Cap della Com-tà di Perasto e suo teritorio - Tom-o Crilovich, giudice"

Od doba pada mletačke republike do god. 1814 nije bilo kod nas zaključka ili čina za dobro domovine, u komu naš Luković nije imao udjela. God. 1818 pogje opet k Franu II. u Beč, da mu prikaže potrebe Boke, a malo za tim nalazimo ga gdje prati Cara na putu kroz Dalmaciju. - Zauzimao se živo i za novi hram; a imademo u prepisu nekoliko njegovih molba, što ih je upravljao Caru, Nadvojvodama i vladi za pripomoć u dovršenju djela.

Petar Luković rodio se u Prčanju u siječnju 1757 od Frana Lukovića i Lucije Florio. Po zvanju bijaše pomorski kapetan. Umrije skromno, kao što i življaše, na 11 siječnja 1837 u svojoj rodnoj kući u Prčanju

u dobi od 80 godina. Sretan sam, što nakon sto godina mogu da mu oživim uspomenu i to na ovom istom mjestu njegove, po domovinu blagoslovne djelatnosti. Takovih domorodaca trebamo! Ugledala se u nj naša mladež!

parni brod "Aurora" i odvele ga put Nizze. Strojevi, (U zavoju te krivulje leži galičko mjesto Uscie Bi- II comitato femminile della previdenza skupie U tome krajnjemu uglu, blizu koga se galičko područje sastaje s ruskim i rumunjskim, uznastojali su jučer Rusi, da se učvrste s one strane obale Dnjestra; ali su odatle ne samo bili suzbijeni, već su izgubili još 1400 ljudi i mnogo mitra jeza. Potpuno jasna slika našega položaja na krajnjem istočnom krilu ne da se još stvoriti iz posljednjih službenih izvještaja, ali je toliko posve pouzdano, da se naše čete kod Zaleszczyka i na istok ovoga mjesta, nalaze na Dnjestru i da ovaj odsjek već imaju u svojim ru-

Bojevi izmegju Moselle i Meuse

Iz velikog glavnog stana javljaju agenciji "Wolff" u Berlinu o bojevima izmegju Moselle i Meuse:

Već prije Uskrsa vidjelo se, da će Francuzi preduzeti veliku akciju protiv visova na Meuse-i, što su ih Nijemci utvrdili, biva protiv Cotes Lorraines." Kako prost frontalni napad nije mogao da uspije, pokazala su iskustva ove zime. Radi toga novi pokušaj bio je preduzet protiv oba krila njemačkih snaga izmegju Moselle i Meuse, i u tu svrhu - kako zarobljenici pričaju - stvorena je nova vojska.

Poslije prvih pokušaja i u isto vrijeme opaženih sa aereoplana pomicanja iza francuskog fronta i poslije uvodnih pješadijskih bojeva u Priesterskoj šumi i na zapad nje, počela je dne 3 aprila žestoka akcija francuske artiljerije na sjeveru kod Combresa, oko kojega se toliko borilo, i na južnom frontu izmegju Moselle i Meuse. Kad se neprijateljska pješadija razvila, njemačke prednje čete povukoše se prema osnovi iz Reguie Ville i Fey en Haye na glavnu poziciju. U ponedjelnik po Uskrsu započeo je pravi napad Francuza na južni fronat, najprije na sjever Toula, pak i gao da izvede, pošto tvornice ne mogu više da u Priesterskoj šumi, a u isto vrijeme na sjevernom krilu, na jug Ornea i izmegju Les Eparges-a i Combres-a. Francuzi mjesu nigdje postigli uspjeha. Gdje su male četice na pojedinim mjestima doprle do njemačkih opkopa ili čak u njih stupile, bile su svagdje

> Najžešće bijesnio je boj na dvjema tačkama. Izmegju Meuse i Apremont-a Francuzi došli su u tom šumovitom kraju do blizu njemačkih pozicija, prije nego ih je uništujuća vatra iz bliza dočekala. Osobito na istok Flirey-a razvila se redovita bitka. Iza francuskih strijelaca, koji su išli prvi, poslužujući se vješto svakom valovitošću zemljišta, dolazile su jake pričuve, da prenesu napad na sjever. Tu je njemačka artiljerija našla širokih nišana, te joj je uspjeh bio ogroman. Malo stade a pričuve stadoše bježati glavom bez obzira, dok se napad strijelaca skršio u njemačkoj puščanoj vatri. Kod samog Flirey-a trebalo se u noćnoj borbi latiti bajuneta, da se njemački opkopi sačuvaju.

> Netom je dneva 5 aprila pješadijski napad prestao, pojačala se na obe strane radinost artiljerije. S kakvim uspjehom po njemačke topove, proizlazi iz jednog opažanja, što se izvršilo na 6 aprila izjutra, Na stotine lješina bilo je izbačeno iz francuskih opkopa.

> Dneva 6 aprila tri se nova francuska napada izjaloviše. I u Priesterskoj gori neprijatelj je iznova napao. Tu je skočio na francusku 13. pješadijsku pukovniju jedan rajnski bataljun, pjevajući "Wacht am Rhein", sa golim sabljama i potjerao neprijatelja u bijeg. Na jug Orne a razvio se nov boj, koji se po nas povoljno razvija. Na sredini položaja uzduž Meuse djelovala je jedino artiljerija.

Dosad Francuzi nemaju nego neuspjeha u tom kraju, oko kojega se toliko bori. Ali regbi da njihova fenziva još nije svršila.

というというというと

DALMATINSKE VIJESTI

Vojena imenovanja i odlikovanja.

Njegovo c. i k. Apostolsko Velićanstvo premilostivo se udostojilo :

imenovati sa 16 marča 1915 (sa činom od 16 marča 1915) poručnika u odnosu očevidnosti d.ra prava Franja Ohmučevića-Grgurića nobile de Bizzaro natporučnikom-auditorem u odnosu očevidnosti.

Zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga: udijelilo je radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem srebrenu medalju prvoga razreda za hrabrost pješaku Andriji Olujiću, domobranstvenoga pješadijskoga regimenta br. 37.

C. k. Pokrajinsko Školsko Vijeće

držalo je 8 o. m. redovnu sjedujeu, u kojoj je izmegju ostaloga: pretresalo i odlučilo o nekim školskim prostorijama; uzelo na znanje izvještaj pokraj. škol. nadzornika za pučke škole i preparandije o njegovim opaskama prigodom posjetá pučkih i gragjanskih škola zaključilo, da se tim povodom od njega sastavljene štampane "Opaske, napuci i savjeti" dostave svim nastavnicima na ravnanje; udijelilo je petogodišnje doplatke, pripomoći i dopuste raznim nastavnicima pučkih i srednjih škola, kao i nagrade pučkim učiteljima i učiteljicama za promicanje gojidbe duhana god. 1914 u iznosu od kr. 1000; odredilo je da se povede disciplinarna istraga proti jednoj pučkoj učiteljici radi prekoračenja dopusta, a proti drugoj radi zanemarenja zvaničnih dužnosti; raspravljalo je o disciplinarnim mjerama protiv nekih učenika reformne realne gimnazije u Šibeniku i riješilo je molbe učenikâ srednjih škola za oprost školarine.

Prijevremeni pripust na ispite osposobljenja.

I u buduće nema zapreka, da se prije redovitoga roka pripuste na ispit osposobljenja za pučke ili gragjanske škole takovi nastavnici, koji su izvršili uvjete, koji su potrebiti za takav pripust, još prije nego su nastupili vojnu službu ili će je pak navršiti za vrijeme vojne službe. Ovom se prigodom opaža, da se nastavnicima, koji su do poziva pod barjak služili kao učitelji (kandidati) na općim pučkim školama ili na privatnim pučkim školama s pravom javnosti, vrijeme njihove vojne službe ima uprojiti u propisanu dvogodišnju, dotično trogodišnju školsku praksu, baš kao da uopće nijesu prekinuli učiteljevanja.

Vojna pripomoć rodbini zarobljenih vojnika.

Ministarstvo za zemaljsku obranu je odredilo. da rodbini pozvanih u aktivnu službu, koji su u ratu bili zarobljeni, pristoji pravo na vojnu pripomoć do dana povratka, odnosno do dana demobilizacije dotičnog vojnog tijela, i to pod uvjetom da postoje sve zakonske pretpostavke.

di guerra

zione

zione

popo

vede

zioni

ferto

tività

visite

tualn

secor

migli

e do

in ca

e vi

a me

chi d

al du

e ass

Ime

kovlje

Petro

Zadar

p. Pet

(Kolai

Vojin

weide

Visoč

Bartul

Nikole

(Nunio

ljica -

Pave

Zemui

- Lo

– Pje

od Šir

Močić

p. Iva

Pješak

Gjure,

Jezera

Mihovi

Sukoša

Sučevi

Antin,

Ivan, I

Rajčić

Pletiko

Deronj

Zižić A

Boraze

Kožul

Pješak

Knin -

Murvic

o sluča

- Nal

- Dal

- Sk

ricavò dalla vendita degli oggetti patriottici fatta nel giorno di Pasqua cor. 1216 delle quali cor. 839 passarono all'ufficio di soccorso di guerra e cor. 377 al fondo orfani e vedove

Za uskrsne darove našim vojnicima priložiše:

Njegova Preuzvišenost Marij grof Attems kr. 100, D.r Franjo grof Thun-Hohenstein 50, Skarić Mate 20, Golf Lavoslav 10, D.r Karlo Vipauc 10, Aleksandar D.r Pessić pl. Košnadolski 10, Peteln Ferd. 5, Bersa pl. Vladimir 10, Walach Eugen 25, Zavadlal Mihovil 25, Primožić D.r Ant. 25, Marčelić D.r Ivo 20, Nejedly Dragutin 5, Petz D.r Emil 10, Battara D.r Rudolf 10, Jurković Dušan 3, D.r Erich Bandl 10, D.r Juraj Petranović 5, Visin Rihard 5, Viher Fridrik 2.

Uskrsni darovi za naše vojnike.

Ratnom pomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva stigli do sada ovi darovi za naše vojnike: sa strane gosp. općinskog načelnika u Obrovcu, u ime općine: 10 pršuta, 10 kom. slanine i 700 kuhanih crvenih jaja; sa strane gosp. Ante Nekića pok. Josipa, sakupljeno u selu Jesenicama, općine obrovačke: 500 jaja i 11 kom. pršuta.

Darovane su stvari bile proslijegjene svojoj na-

Poštanske vijesti.

Donosi se do javnog znanja, da će do koji dan biti za neko vrijeme ponovno pripušteno primanje i proslijegjenje privatnih poljskih poštanskih paketa. To će primanje slijediti na način da će ono biti dozvoljeno samo od vremena do vremena i to napose za pojedine skupine poljskih poštanskih ureda ali jedino za 4-5 dana za svaku skupinu. Tako n. pr. već je sada odregjeno da će se od 12 do uključivo 16 travnja t. g. moći primati privatni poljski paketi za slijedeće poljske poštanske urede: Br. 6, 9, 11, 16, 20, 22, 25, 28, 34, 37, 39, 41, 43, 51, 54, 55, 56, 61, 64, 69, 76, 81, 83, 85, 101, 113, 116, 119, 121, 124, 125, 129, 133, 136, 141, 145, 151, 168, 170, 186, 187, 188, 202, 300, 301, 302, 303, 305, 307, 308, 310, 313, 314, 315, 316,

Pripuštenje drugih skupina biti će pravodobno svaki put naknadno objavljeno.

Za primanje privatnih poljskih poštanskih paketa vrijede sada slijedeće posebne odredhe:

1. Težina i opseg: Poljski pošt. paketi ne smiju nadmašiti težinu od 5 kg. i opseg od 60 cm. u svakom

2. Sadržaj: Poljski poštanski paketi mogu sadržavati jedino: a) predmete ratne opreme i odjeće; b) cigare, cigarete, duhan, lule, vrške za cigare i cigarete te automatske užigače ali bez benzine.

Poštanski su uredi vlasni i dužni, u svrhu da se kušnje radi osvjedoče o pripustenju sadržaja, dati otvoriti odnosne pakete prije primitka od istog pošiljača ili ih poslije primitka sami otvoriti.

Paketi sa drugim sadržajem nego li je onaj naznačen pod a) i b) isključeni su od primitka te će

biti povraćeni pošiljaču.

3. Pakovanje; Pakovanje ovih paketa mora biti osobito trajne naravi; poglavito se pak ima paziti na slijedeće: a) za izvanjski obvoj smije se upotrebiti samo voštano platno (sa hrapavom stranom izvanka) nepromočiva tkanina ili jake drvene kutije. Lako razbljive kutije te ljepenčasti ili "papirnati obvoji nijesu dozvoljeni; b) obvoji robe imaju se dobro sašiti a kutije čvrsto začavlati; c) stvari koje se lako mogu zgnječiti kao cigari i cigarete imaju se pakovati jedino u kutijama; d) svi paketi moraju biti snabdjeveni sa jednim unakrsnim konopcem u svrhu da in se može lakše uzeti i prenijeti.

4. Adresa: a) Adresa mora biti postavljena izravno na obvoju. Kad se upotrebljavaju kutije ova mora biti napisana ernilom, kemičnom olovkom (nakon što je dio koji se ima ispisati bio namočen) ili mastilom na istom pokrovu. Kod ostalih paketa ona mora biti ili napisana na prednjoj strani obvoja ili

na istom sašivena.

Iznimno ona može da bude sastavljena takogjer i u obliku zastavica od kože ili platna ali nipošto od ljepenke ili papira; b) na paketu se ima još napisati s lijeve strane odozgo ili sa strane ime i prebivalište (stan) pošiljača a s desne strane riječ: "Feldpost"; c) Adresa primaoca mora sadržavati: ime i prezime, saržu, vrst vojske, pododio te kao mjesto odregjenja broj odnosnog poljskog poštanskog ureda; d) u paket se ima uklopiti jedan prepis tačne adrese; mjesto toga može se takogjer uklopiti i jedno pismo sa potpunom adresom primaoca.

5. Nepripustljivost oznake vrijednosti i zahijeva posebnog rukovogjenja pošiljke: Označivanje vrijednosti ili zahtjevanje da pošiljka bude posebno rukovogjena kao n. pr. da pri dostavi bude utjerano kakovo pouzeće, da paket bude ekspresno dostavljen ili na vlastite ruke ili pak povratnom primkom nije dozvoljeno.

6. l'apratnice: Popratnice se moraju redovito ispuniti te kod tiskanog teksta "vrijednost" nadomje-stiti riječi "na vlastitu pogibelj". Na njezinom lijevom odrijezu pošiljač ima da naznači svoje ime i prebivalište (stan). Pismena saopćenja na tom odrijezu nijesu pripuštena.

7. Pristojbine: Poljski poštanski paketi potpadaju frankoprisilju. Za svaki se paket ima platiti pristojbina od 60 para,

8. Otklon jamstva: Poljski poštanski paketi mogu biti primljeni isključivo na rizik pošiljača. Ni poštanska uprava ni vojnička oblast ne preuzimlju za te pakete nikakovo jamstvo. Zato će eventualna pitanja od štete bilo sa strane pošiljača bilo sa strane naslovnika biti u opće odbivena.

9. Neuručljivi paketi: Neuručljivi će paketi biti povraćeni predatnom poštanskom uredu odnosno predavaocu, ako se za njega bude moglo znati bilo po podatcima adrese bilo po u paketu nalazećem se prepisu adrese. Inace ce ti paketi biti dostavljeni obližnjim bolnicama za porazdijeljenje megju ranjenim i bolesnim vojnicima.

10. Potraživanje: Bez uštrba pravu na isključenje svakog jamstva dozvoljeno je potraživanje poljskih poštanskih paketa putem poštanskih potražnica.

La raccolta patriotica di metalli.

In relazione ai due appelli già pubblicati per la raccolta patriotica di metalli si rileva che la raccolta si svolgerà contemporaneamente in tutte le parti della Monarchia e si presenta quindi come la più ampia di tutte le opere di beneficenza chiamate in vita dal princípio della guerra.

Come è noto, si tratta di offrire quegli oggetti di metallo rosso, bianco e giallo (tranne ferro, acciaio e latta) dei quali possa fare a meno. Il danaro

R Prin kod

stilo da ruka. Sl sveučili ustuplje i pučkootvoriti

nom poo Rudolfa bor, zar njim rud stru nas kojnom stolskog Lincu.

Važr Zai dić imen savjetnik maljske

Dos more taj na svoju višnjega Zai uz udjel

la previdenza

patriottici fatta nel quali cor. 839 pasierra e cor. 377 al

n vojnicima

prof Attems kr. 100, O, Skarić Mate 20. ac 10, Aleksandar eln Ferd. 5, Bersa Zavadlal Mihovil Dr Ivo 20, Nejedly ara D.r Rudolf 10. 10, D.r Juraj Pe-Fridrik 2.

e vojnike.

d c. k. Namjesninaše vojnike: sa Obrovcu, u ime anine i 700 ku-. Ante Nekića pok. ma, općine obro-

jegjene svojoj na-

da će do koji dan oušteno primanje i tanskih paketa. To e ono biti dozvona i to napose za ih ureda ali jedino ľako n. pr. već je ključivo 16 travnja paketi za slijedeće 11, 16, 20, 22, 25, 56, 61, 64, 69, 76, 124, 125, 129, 133,

oiti će pravodobno cih poštanskih pa-

87, 188, 202, 300,

313, 314, 315, 316,

odredhe: paketi ne smiju d 60 cm. u svakom

paketi mogu saopreme i odjeće; ke za cigare i ciez benzine. ižni, u svrhu da se nju sadržaja, dati

tka od istog pošitvoriti. nego li je onaj od primitka te će

paketa mora biti pak ima paziti na mije se upotrebiti stranom izvanka) vene kutije. Lako irnati obvoji nijesu se dobro sašiti a oje se lako mogu ju se pakovati jerajo biti snabdjem u svrhu da ih

iti postavljena izljavaju kutije ova m olovkom (nakon namočen) ili mastalih paketa ona j strani obvoja ili

astavljena takogjer atna ali nipošto od e ima još napisati ime i prebivalište riječ: "Feldpost": ti: ime i prezime, mjesto odregjenja ureda; d) u paket ne adrese; mjesto dno pismo sa pot-

jednosti i zahrjeva ičivanje vrijednosti sebno rukovogjena rano kakovo postavljen ili na vlam nije dozvoljeno. moraju redovito jednost" nadomjenjezinom lijevom svoje ime i prebina tom odrijezu

i paketi potpadaju ma platiti pristoj-

tanski paketi mogu pošiljača. Ni pone preuzimlju za će eventualna piača bilo sa strane

ivi će paketi biti uredu odnosno e moglo znati bilo ketu nalazećem se ti biti dostavljeni eljenje megju ra-

pravu na iskljupotraživanje poljanskih potražnica.

di metalli.

già pubblicati per rileva che la racente in tutte le parti come la più ampia niamate in vita dal

rire quegli oggetti (tranne ferro, aca meno. Il danaro

zione è un appello particolare al sentimento della popolazione. Quale più nobile fine di quello di provvedere a quanti sono ritornati dal campo in condizioni di menomata forza produttrice, dopo avere sofferto e sparso il sangue per gli alti fini della collettività? La raccolta è affidata alla scolaresca la quale visiterà le case con borse, canestri o involti, even-

tualmente con carretti a mano. Come si è detto, la raccolta verrà iniziata nella seconda metà d'aprile, ma intanto ogni capo di famiglia, ogni massaia penseranno che cosa potranno e dovranno offrire agli scolari; cercheranno in cucina, in cantina, in soffitta, nell'officina o nello stallaggio e vi troveranno certo oggetti dei quali possono fare a meno, dei quali forse ignoravano l'esistenza

Rame, ottone giallo, ottone rosso e metalli bianchi d'ogni specie saranno ben accetti e serviranno al duplice scopo: aiutare l'Amministrazione della guerra e assicurare un' esistenza tranqu lla agli invalidi.

Imenik vojnika koji su se nalazili prošle sedmice u bolnici "Crvenog Krsta" u Zadru.

Zugsf.: Raab Alfred, Brünn, - Kožul Petar Jakovljev, Ražanac — Pogorilić Martin Martinov, Pag - Kapural: Ivanac Mate, Zadar — Jakovljević Glišo Petrov, Gjevrske — pješak: Paleka Božo p. Ante. Zadar - Lukić Marko, Ražanac - Knežević Todor p. Petra, (Oton) Knin — Baričević Marijan p. Jose, (Kolan) Pag - Medić Lazo p. Petra (Kosor) Vrlika Skarić Pava p. Gjure (Vrbnik) Knin — Gef.: Olujić Vojin Petrov, Bilišane - Pješak: Lang Matias, Oberweiden bei Gänserndorf — Vranić Grgo p. Bože, (Nin) Visočane - Žigun Krste Matin, Visočane - Kulaš Bartul p. Ante, Polača — Mikas-Žuljević Jure pok. Nikole (Omiš) Poljica — Kardum Križan p. Mijata, (Nunić) Kistanje — Babac Marko p. Jure, (Nin) Poljica — Berber Toma p. Todora, Bilišane — Traživuk Pave Stevanov, Kistanje — Perić Stipan p. Krste, Zemunik — Bušac Ivan p. Stipe, (Dubrava) Šibenik Longin Franc Jakovljev, Kale — Sarin-Gobin Joso od Šime, Kale — Gef.: Curković Božo p. Šime, Ploča Pješak: Vukušić Milan Ivanov, (Lišnjak) Drniš -Močić Stipan Matin, (Zitnić) Drniš - Rašpović Gustav o. Ivana, Sukošan — Kapural: Devošić Ante, Pag -Pješak: Samarda Marko, Sinj — Drača Jandrija p Gjure, Ceranje — Lovresko Julio Jakovljev, (Tjesno) Jezera — Petković Spiro Gjurin, Polača — Pastorčić Mihovil Jurin, Pag - Gašparović Marko p. Sime, Sukošan - Kovačević Sava p. Laze, Benkovac -Sučević Pantelija Todin, Knin - Despotušić Nikola Antin, (Bisko) Sinj - Anić Ive, Vrpolje Ivan, Petrčane - Gef : Žulo Petar, Kosut - Pješak : Rajčić Mate, Dubravica — Klanac Nikola, Posedarje Dabro Jozo, Čevoglava - Botica Tadija, Ruda -Pletikosić Božo, Rvac - Strinić Stevan, Rigjane Deronja Ivan, Gorica — Maričić Josip, Rab — Gef. Žižić Marko, Skradin — Pješak: Erceg Franc, Slivno

Nakić Toma, Radonić - Nakić Nikola, Vukšić -Borazel Joso, Šibenik — Strunje Božo, Moseć Kožul Todor, Islam — Feldwebel: Sokol, Beč Pješak: Smolek Vencel, Beč — Samardžić Petar, Knin - Soukup Rudolf, Brno - Pasturović Nikola, Murvica.

ISKAZ

o slučajevima prenošljivih bolesti, priraslim u razdoblju od 28 marča do 3 aprila.

ou 20 marca do 5 aprina.						
	BOLEST	Politički kotar	Općina	Br. slučajeva	Br. umrlih	1
	Difterija	Knin	Knin	1		1.
		Korčula	Korčula	1		
		Šibenik	Šibenik	1		
	Skrlet (scarlatina)	Knin	Knin	14	1	
		Makarska	Vrgorac		2	
		Split	Sućurac	2	1	
	Srdobolja	Kotor	Hercegnovi	1		
	Trbušni tif	Split	Split		1	
			Sućurac	1		

Sjetite se oskudnih po-rodica vojnika, koji UDI! su pozvani pod oružje!

Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

RAZLIČITE VIJESTI

Röntgenografija Cesareve ruke.

Njegovo je Veličanstvo prije više godina dopustilo da mu se röntgenovim zrakama fotografuje desna ruka. Slika toga snimka čuva se na budimpeštanskoj sveučilišnoj klinici profesora Kuzmika, a sada je ustupljena odboru za priregjivanje ratno-zdravstvene pučko-zdravstvene izložbe, koja će se u Budimpešti otvoriti 11 o. mj.

Spomenik biskupu Hittmairu.

Njegovo je Veličanstvo odlučilo osobitim načinom počastiti uspomenu pok. biskupa u Lincu, dra. Rudolfa Hittmaira, koji se, obilazeći zarobljenički tabor, zarazio osipnim tifom i umro. Vladar je previšnjim ručnim pismom, upravljenim austrijskome Ministru nastave vitezu Hussareku, odredio, da se pokojnom biskupu, koji je umro kao žrtva svog apostolskog zvanja, postavi spomenik u stolnoj crkvi u

Važne promjene u bosansko-hercegovačkoj zemaljskoj upravi.

Zamjenik zemaljskog poglavice d.r Nikola Mandić imenovan je, uz udjeljenje dostojanstva tajnoga savjetnika, predsjednikom bosansko-hercegovačke Zemaljske Računarske Komore.

Dosadanji predsjednik Zemaljske Računarske Komore tajni savjetnik Julij pl. Rohonyi, premješten je na svoju molbu u trajno stanje mira uz izražaj pre-

višnjega priznanja za svoje vrlo zaslužno djelovanje. Zamjenikom zemaljskog poglavice imenovan je

Djeca pokojnog Nasljednika prijestola.

Prije Uskrsa stigla su u Beč djeca pokojnog Nasljednika prijestola Nadvojvode Franja Ferdinanda supruge mu vojvotkinje Sofije Hohenberške.

O tom dolasku saznaje "Neue Freie Presse": Prinčevi i princesa imali su da odsjednu u kome svratištu. Tetka im, Njena Visost Nadvojvotkinja Marija Terezija nije to dopustila, već ih je dočekala na željezničkoj stanici i odvela u svoju palaču.

Za jeseni će se stalno nastaniti u Beču i to u jednoj velikoj palači sa parkom u III kotaru, koja se već sada uregjuje. Prinčevi će pohagjati gimnazijske nauke, a princeza će učiti privatno.

Ufficio di soccorso del Ministero dell'interno. Nuove cartoline illustrate ed altri

oggetti. L' "Ufficio di soccorso del Ministero dell'interno" mette in vendita una cartolina illustrata con l'effigie del maresciallo di campo arciduca Federico, da una fotografia presa il 4 gennaio al Quartier generale.

La cartolina reca in facsimile la firma autografa dell' Arciduca.

Un'altra cartolina a quattro colori reca l'arciduca Carlo Stefano, patrono della provvidenza in guerra, in divisa di ammiraglio a bordo di una nave, In facsimile si leggono le parole scritte dall'Arciduca: "Per i nostri valorosi militi e per i loro con-

giunti non si potrà mai provvedere abbastanza". Queste cartoline si acquistano alla Centrale d'esercizio (Vienna, I, Hoher Markt 5) e nelle dispense ufficiali. Per le cartoline recanti il ritratto del Monarca o di membri della Casa imperiale si vendono pure apposite cornici al prezzo di 40 cent.

Sono ancora in vendita le spille spacciate di recente per le vie di Vienna e che vi trovano grande favore; costano 1 Cor. e sono adatte particolarmente per signore quale ricordo della Pasqua nell'anno di

Del resto l'Ufficio di soccorso dispone ancora di una certa quantità delle coccarde di guerra con le quali iniziava a suo tempo l'opera sua. Ora che la novella stagione domanda nuovi indumenti anche la coccarda di guerra rivivrà giorni di maggior voga. Con l'acquisto delle coccarde si giova all'opera di soccorso durante la guerra e si preservano da pregiudizio gli industriali interessati.

Infine l'ufficio di soccorso offre al pubblico anche bastoni da passeggio e da montagna con il monogramma della Provvidenza di guerra (K. F.), con l'aquila imperiale recante la Croce Rossa sul petto.

Ratni gragjevni odbor.

Odaslanstvo dolnjo-austrijskog obrtnog društva predalo je austrijskom Ministru javnih radnja spomenicu o osnivanju ratnog gragjevnog odbora, koji bi imao svrhu, da odlučuje o tome, kako bi se imali sagraditi u ratu poharana mjesta i gradovi. Sjedište bi odboru bilo u Beču, a pripadali bi mu delegati sviju obrtnih i stručnih korporacija, koje učestvuju u gragjevnim poslovima. Na taj bi se način poštegjele mnoge važne, sada oštećene gragjevine, a pri obnovi i popravcima sačuvao bi se gragjevni stil historijskih i ostalih monumentalnih gragjevina.

Brat grofa Tisze ranjen.

Ljudevit grof Tisza, mlagji brat Ministra-predsjednika Stjepana grofa Tisze, ranjen je nedavno u bici kod Uzsoka, pak je bolničkim vlakom bio do- coll'ostinata difesa della fortezza di Przemysl. Essi premljen u Budimpeštu.

Za plaćanja u Švicarskoj.

Za plaćanja u Švicarskoj iz naše Monarhije preko poštanske štedionice odregjen je do dalje naredbe ovaj tečaj za preračunavanje: 100 franaka

Ufficio di soccorso in guerra. Ricordo delle nostre batterie a motore.

A ricordare la partecipazione delle nostre batterie a motore all'assedio di Anversa vien pubblicato un albo di 12 riproduzioni di quadri del pittore Goltz, documento storico della parte gloriosa presa da quelle nostre batterie da 305 cm. agli avvenimenti sul teatro occidentale della guerra. Il Goltz ha dipinto i quadri poco dopo la presa di Anversa e v'ha reso tutti gli effetti delle potenti artiglierie: coperture di cemento armato squarciate, corazze saltate in aria e rovesciate, guasti d'ogni genere.

Le riproduzioni eseguite dallo stabilimento artistico "Hermes" di Vienna, sono dedicate dalla Società editrice Santo Stefano di Vienna alla provvidenza ufficiale in guerra

Ogni copia dell'albo reca il bollo ufficiale di sconto. L'opera interessante e da ogni lato perfettamente riuscita, si acquista presso la Centrale tecnica (Vienna I, Hoher Markt 5), presso la citatà Società editrice (Vienna, VI, Gumpendorferstrasse 139) e nelle librerie al prezzo di Cor. 10.

PAIRIOIII, delle famiglie

bisognose dei militi richiamati! - Le oblazioni sono da dirigersi: All'ufficio di soccorso di guerra presso l'i. r. Luogotenenza (Dipartimento I.) in Zara.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA.

I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia. Fatti prigionieri 1600 Russi.

VIENNA, 9. Si comunica ufficialmente il 9 aprile mezzogiorno:

Sul fronte nei Beschidi orientali regna quiete generale. Nella montagna boscosa il nemico continua le sue punte frontali, sfruttando senza alcun risparmio il suo materiale umano in continuate offese di assalto. Montagne di cadaveri e di feriti segnano i campi d'attacco russi, battuti dal fuoco efficacissimo uz udjeljenje dostojanstva tajnoga savjetnika bivši | dei cannoni e delle mitragliatrici delle nostre posi-

ricavato dai metalli raccolti va devoluto alla crea- podban sadanji državni tajnik u kraljevskom hrvat- zioni. Nei combattimenti di ieri vennero fatti prigio- Merci sequestrate da navi francesi a bordo nieri 1600 nemici non feriti. Su tutti gli altri fronti nessun avvenimento particolare.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 9. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 9 aprile. Teatro occidentale della guerra.

I Belgi furono di nuovo cacciati da Driegrachten. In questo incontro furono fatti prigionieri 2 ufficiali belgi e 100 uomini, e prese 2 mitragliatrici. In risposta al bombardamento delle località site dietro le nostre posizioni, vennero lanciate delle granate incendiarie su Reims, dove furono scorti grandi assembramenti di truppe e di batterie. A nord-est di Le Mesnil abbiamo strappato ai Francesi parecchi fossati e prese 2 mitragliatrici. Nelle Argonne un attacco di fanteria francese fallì. I combattimenti fra la Mosa e la Mosella continuarono con aumentata vioenza. I Francesi in un attacco, che fu un nuovo completo insuccesso, ebbero le più gravi perdite. L'attacco del bosco di Selous si franse contro i nostri ostacoli. Nel bosco di Ailly andiamo lentamente progredendo. Ad ovest di Apremont una punta francese falli. Ad ovest di Flirey gli attacchi francesi caddero sotto il nostro fuoco di artiglieria. A nord di questa località si venne ad una mischia accanita, nella quale le nostre truppe presero il sopravvento. Anche nel Priesterwald i Francesi non guadagnarono punto terreno. Al Sudelkopf venne catturato un soldato di un reggimento francese, che aveva indosso proiettili

Teatro orientale della guerra.

Ad est di Kalwarja si svolsero combattimenti, che non sono ancora terminati. Del resto sul fronte orientale nulla accadde.

La suprema direzione dell' esercito.

La caduta di Przemysl.

Dal quartiere della stampa di guerra. VIENNA, 9. Dal quartiere della stampa di guerra si comunica:

Dopo la sortita tentata il giorno 19 marzo, il comandante della fortezza di Przemysl, Kusmanek, rapportò telegraficamente all'Imperatore sul decorso del combattimento. La relazione terminava con queste parole: "Fedeli al nostro giuramento, e nel nostro amore senza limiti e nella devozione nostra per Vostra Maestà, noi persevereremo sino alla fine"

Il giorno 20 marzo pervenne dalla Cancelleria militare di Sua Maestà il seguente telegramma:

"Mi commove profondamente e dolorosamente apprendere che ieri la sortita del presidio di Przemysl, arditamente tentata, fallì di fronte alla superiorità delle forze nemiche. Io contemplo tristemente superbo l'incomparabile spirito di sacrificio dei valorosi, cui non fu concesso di trionfare. Ringrazio di tutto cuore tutti coloro che hanno colà combattuto e benedico la memoria gloriosa di quelli che sacrificarono la propria vita sul campo dell'onore. Fino nel più lontano avvenire la storia insegnerà che cosa abbiano compiuto i guerrieri dell'Austria-Ungheria furono saldi e valorosi sino alla fine suprema.

Il comandante della fortezza telegrafò il giorno 21 marzo al capo della Cancelleria militare di Sua Maestà, barone Bolfras:

"Prego Vostra Eccellenza di deporre ai piedi di Sua Maestà i ringraziamenti più profondi, più ossequiosi e più caldi della guarnigione di Przemysl per le nuove tanto benigne espressioni. Quelle parole infinitamente clementi si sono profondamente scolpite nei nostri cuori. Esse ci solleveranno gli animi e ci faranno sopportare con onore il nostro triste destino. Prego contemporaneamente con sincera devozione di annunciare a Sua Maestà che il nemico dalle ore 6 pomeridiane del 19 marzo fino alle 3 antimeridiane del 21 marzo, attaccò prima il fronte nord-ovest, poscia il fronte nord-est ed in fine anche una parte del fronte orientale; ma che tutti questi attacchi furono respinti.

Devotissimo

Kusmanek gen. di fant."

Il giorno 22 marzo pervenne a Przemysl il seguente dispaccio dalla Cancelleria militare dell'Im-

"Mi sono affrettato a riferire umilissimamente a Sua Maestà il contenuto del dispaccio del 21 marzo. Sua Maestà ringrazia benignissimamente, con particolare clementissimo riconoscimento, per la tenacia non affievolita con cui il comandante e la guarnigione di Przemysl il giorno 20 e 21 marzo respinsero con successo molteplici attacchi al fronte della fortezza. Il terso scudo dell' Austria-Ungheria e l'onore delle armi verrà tenuto alto dai suoi prodi sul San; e ciò commove e colma di gratitudine eterna il cuore di Sua Maestà, che sente così caldamente per

Bolfras gen. di fant."

L' esploratore Sven Hedin ritorna al fronte.

VIENNA, 10. Dal quartiere della stampa di guerra si comunica: Sven Hedin, dopo il suo viaggio al fronte nel raggio della sfera d'azione della IV.a armata, durato una settimana, è ritornato nella residenza del comando superiore dell'esercito. Egli visitò le truppe nelle posizioni più avanzate, ed ha visitato con particolare interesse anche le sistemazioni militari delle retrovie. L'esploratore riportò dal suo viaggio le migliori impressioni. Egli si espresse con vera ammirazione particolarmente intorno ai provvedimenti da esso constatati. Sven Hedin recasi domani mattina nuovamente al fronte.

La guerra in Turchia.

COSTANTINOPOLI, 10. Sul fronte del Caucaso vi furono scontri di poca entità soltanto nelle posi-

Nei Dardanelli nessun mutamento.

Due incrociatori nemici bombardarono la città di Gaza sulle coste della Siria. Danneggiarono una parte del molo. La città non riportò alcun danno. Sugli altri scacchieri nulla di essenziale.

di piroscafi italiani e spagnuoli.

BASILEA, 9. Secondo una notizia da Milano delle "Baseler Nachrichten", il piroscafo italiano "Aurora" fu trattenuto da navi francesi e condotto a Nizza. Macchine, stoffe e vestiti da Genova destinati per negozianti germanici a Montevideo furono se-

Un incrociatore ausiliario francese sequestrò a bordo di un piroscafo spagnuolo 350 tonnellate di piselli secchi, destinati come merce di transito per la

Un attentato al sultano d'Egitto.

CAIRO, 9. Notizia della Reuter: Un indigeno commise ieri un attentato al Sultano, nel momento in cui usciva dal palazzo. Il colpo fallì. L'autore dell'attentato venne arrestato.

ROMA, 9. La Stefani ha dal Cairo: L'attentato al Sultano venne commesso da un giovane mussulmano egiziano, di nome Mohamed Gabil da Mansura. Un suddito italiano Gianotti afferrò il braccio del giovane e con ciò sviò la palla.

Il Papa ordina che durante la devozione del mese di maggio si preghi in tutto il mondo cattolico per la pace.

ROMA, 9. Un decreto del Cardinale segretario di Stato notifica avere il Santo Padre ordinato che durante la devozione del mese di maggio venga recitata in tutto il mondo cattolico la preghiera da esso composta per la pace. Vi è congiunta un' indulgenza di 300 giorni, mentre ognuno che prenda parte almeno 20 volte alla recitazione di questa preghiera può rendersi partecipe dell' indulgenza plenaria.

Munizioni americane per l'esercito inglese.

NUOVA YORK, 10. Il fabbricatore di munizioni Lehmann di Nuova York dichiarò che, alla sua partenza da Liverpool, gli furono offerte forniture di granate per un valore di 700 milioni. Una simile commissione era ineseguibile, perchè le fabbriche non possono più produrre.

Lehmann soggiunse che la guerra deve finire verso l'autunno per difetto di munizioni.

La "New York Tribune" ha da Omana: Sono partiti dieci treni ferroviari con munizione da fucili per l'esercito inglese.

Il tasso d'interesse della Banca a. u.

BUDAPEST, 10. La Banca austro-ungarica ribassò il tasso d'interesse dal 51/2 per cento al 5 per cento.

RINGRAZIAMENTO

La sottoscritta ed i suoi teneri bambini nonchè la famiglia Merin profondamente commossi per le molteplici attestazioni di affetto tributate alla cara memoria del loro indimenticabile

GIOVANNI

esprimono all'i. r. Capitanato distrettuale, Amministrazione comunale, Ufficio steurale, Dogana principale, Distaccamento della guardia di finanza, Distaccamento di gendarmeria come pure a tutte quelle gentili persone di Macarsca che tanta viva parte presero al loro

Il Cielo poi largamente ricompensi l'i. r. respiciente superiore signor Antonio Bilus e famiglia per le affettuosissime cure dimostrateci nella luttuosa cir-

Lussinpiccolo, 5 aprile 1915.

Ketty Ved. Martinolich.

P. KASANDRIC odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

RODOLJUBI! Pomozite ranje-

vojnicima! Prinose u novcu, rublje, jestivo, duhan i ostalo šaljite: Upravi Pokrajinskog pripomoćnog društva Crvenoga Krsta u Zadru.

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Za Crveni Krst.

Sakupljeno kod oružničkih postaja: u Erveniku kr. 284:52 — u Imoskomu kr. 220:10 — u Šibeniku kr. 163:50 - u Radučiću kr. 124:80.

Pro Croce Rossa.

Dalla famiglia del sig. Ang. Gabr. Bernardi, in Zara, per onorare la memoria del def. sig. Giovanni Miletić, i. r. commissario delle guardie di finanza in

Prilozi za Crveni Krst.

U Putnikovićima kr. 56:—. Dopriniješe: Po 5 kr.: Vidiš Ivo, pošt. majstor — Vidiš Baldo don Ante Lavolpicella. - Po 3 kr.: Gjuračić A. Ante - Ivušić I. Pero. - Po 2 kr.: Fišković Kristo, mjerač – Levanat Božo – Gjuračić I. Nikola – Levanat B. Antun — Bačina P. Jozo. — Po 1 kr.: Gjuračić P. Petar — Gjuračić I. Ivan — Peško A. Ante – Žuhović A. Ivo – Barač S. Ante – Levanat I. Baldo — žena Petra A. Peška — Vidiš J. Ante — Sekulo M. Ivan -- Lahalo P. Petar - Gjuračić A. Ante — Ivušić I. Ante — Gjurašić P. Ivan — Mare A. Lahalo — Kušić A. Stjepan — Levanat A. Ante — Radak ud. pk. Iva — Halač Mato — Kušić L. Ante — Levanat-Brgadin I. Ivan — Bačina ud. pk. Antuna — Ilija Giljević — Barač A. Antun — Peško I. Petar — Barač I. Ante.

U Kozu kr. 54:80. Dopriniješe: Ivušić Luka pk. Nikole kr. 10 — Rusković Ante pk. Iva 7 — Ivušić L. Nikola 6 - Ivušić L. Visko 5 Vukotić Treho Ante 3. - Po 2 kr.: Vukotić Saut Ante Antunov Ivan Duždević — Anica žena Grgura Hercega — Rusković B. Ivan — Simin Petar 1:20. — Po 1 kr.: Anica žena B Duždevića — Vukotić Sant Ante — Herceg Ivan - Žuhović Nikola - Žuhović Baldo -

U Brijesti kr. 39:20. Dopriniješe: Perić A. Stjepan kr. 10 - Satara Anţun 5. - Po 2 kr.: Bo-- Vitković A. Ante - Babić Kate - Vitković I. Anica - Popić M. Antun - Dimak Stjepan - Bantović Ivan — Lazić Miho Perić Jozo — Perić A. Antun -- Božović Ivan Šatara Grgur. -- Po 80 para: Vitković Nikola — Bautović Jozo — Prlaguzić Ante 0:60. - Po 50 para: Prčević Ante - Popić

kr 2. — Po 1 kr.: Glavor Ante pk. Vlaha — Glavor | Crnica Jerka 2 — Gjogaš Stjepan, priglednik fin. Ante Vuk - Glavor Jozo Vuk - Ivušić Petar -Perić Grgur - Šekulo Antun - Mrčević Stjepan.

Sakupljeno od mjesnog odbora u Biogradu 1 - Ančić Dragutin 1 - Ančić ud. Marija 0:40 -

A CONTRACTOR OF THE STATE OF TH

Rusković N. Nikola — Ivušić | Darinka 5 — Bonicioli Ivo 5 — Bratovština sv. Roka Nikola Mladi — Ivušić Franc — Ivušić Ivan pk. Nika | 20 — Bratovština sv. Ante 10 — Bratovština sv. Sa-- Šimin Vlaho — Mare žena Joza Vukotića — Anica | kramenta 20 — Berić Nikola, financ. nadstražar 5 žena Anta Vukotića-Dohare — Jele žena Iva Rusko- Botic Antun, fin. nadstražar 5 — Baričić Mara 1 -Biogradsko pučanstvo u žitu 14:50 - Buljevac Jos) - Buljevac Tome 1:34 - Buljevac Jakov 1:3) Bogdanić Franc 0:20 - Bogdanić Mate 0:20 - Bažović Baldo - Fisković Kristo, mjerač - Bažalo bara Ika 0:40 - Car Marijan 2 - Cristofoli Ivo, Anto i Niko pk. Frana. - Po 1 kr.: Popić G. Matija sudb. kancelist 2 Drašković Gjuro, sudac 15 -Drašković Ive 020 — dr. Dominis Juraj, odvjetnik 40 - Dominis Antun, sudb. kancelist 15 - Dominis

Petar 10 — Dominis Paško 5 — Dominis Dragutin 1 — Doljanac Mate 10 — Deković Elena 2 — Doležal Valentin 10 — Eškinja Jakov, veleposjednik 100 Eškinja Janko 0:50 — Eškinja Tome, glavar 5 Ivan. - Po 40 para: Popić Marko - Baldasar Ane | Fortunat Ferdinand, oružn. poštovogja 10 - Fatto-- Prlaguzić Mare - Prlaguzić Petar - Perić Antun. | vich Šimun, porezni oficijal 10 - pl. Grisogono Pe-U Dubravi kr. 9:-. Dopriniješe: Glavor Jero | tar, geometar 4 - Geić Fabo, čin. Demanija 15 straže 10 — Hrvatski Sokol 20 — Hribar Artor 10 Jeličić Artur, pošt. činov. 50 - Jeličić Marko 5

– Jeličić Tome 1 — Jeličić Ante 0:60 — Jeličić kr. 3362:50; i baš: a) u Biogradu kr. 2306:90. Sinka 1:50 — Jelić Šime 2 — Jelić Antun 50 — Je Dopriniješe: Općina Biograd kr. 500 — Općinska | lić Franc 2 — Jakovljević Filip, uprav. šted. 10 — Stedionica 300 - Seoska Blagajna 100 Zupska Jurić Ljubimir, nadučitelj 5 - Jurlina Ante 10 crkva Biograd 100 — Ančić Marko 10 — Ančić Ante | Jelušić Dragica 1.20 | Kolar Tome 1 — Katić ud. Jela 0:20 — Končar Šime 0:20 — Kulaš Pere 3 — Brzić Marko 3 - Barizon Dragutin 3 Bakija Pe- Kukolj Gjuro 2 - Kovačević Josip, opć. tajnik 10 tar 2 - Banić Lazo 1 - Bogdanović Josip, opć. Kuvek Ante 5 - Lukačić Tome, trgovac 50 Luuprav 20 — dr. Baylon Antun, liječnik 25 — Barbić | kačić Ive, trgovac 20 — Lukačić Šime 1 — Lukačić Saverio, pošt. aspîrant 2 — Botić Antun, oružnički | Marko 1 — Labar Šime 1 — Lucin Ive 0:20 — Mastražmestar 2 — Bonamati Tome, c. k. sudb. pod- tulina don Šime, župnik 30 — Milošević Božo, lje- mić Franc 0:20 — Tomić Križan 0:60 - Trošelj An- ričić Tilda 1 — Stanić Milat Marija 0:20 — Baričić vor. 5 — Berković Marin 2 — Burić Josip 2 — Bu- karnik 20 — Martinović Abram 3 — Miočević Antun, tun, fin. nadstražar 3 — Uttenrodt barun Sigismund Niko : 20. (Slijedi Filipjakov). rić Filomena 2 — Barani Ksaver 2 — Brčić ud. sudb. oficijant 3 — Miočević Marko 5 — Miočević 5 — Uratnik Ivan 10 - Vrcan Šimun, oružnik 3 -

Tome 0:40 - Mrdjen Andre 10 - Milić Jakov, umirov. oružnik 10 - Munk Emanuel 7 - Malić Ivan, nadstražar fin. 5 — Mirković Ivan, nadstraž. fin. 5 — Morožin Šime 0:30 — Morožin Marko 0:40 — Moro žin Andrija 1 — Milačić Mile 0:20 — Maica Šime 5 - Marin Nikola 7 - Matijević Stefan, opć. redar 2 Novak Antun, uprav. Demanije 20 - dr. Orlić, liječnik 10 Pelicarić Eugen, nadučitelj 10 - Pelicarié Roko, trgovac 10 - Pelicarié Nikola, trgovac 10 - Pelicarić Ivan, trgovac 20 - Pelicarić Justa 0:20 - Polich Ivan, odvjetnik 20 - Pelicarić Vice 3

Pelicarié Marko 0:80 Pelicarić Ante 1:30 Petrijo Frane, uprav. carinare 6 - Passaner, učiteli glazbe 2 - Petričević Tripo, čin. rež. duhana 30 Pinjatela Ivan, fin. nadstražar 5 — Pribilović Paško dr. Bože Peričića djeca: Nada, Vjera i Marija 30 — Rogić Ante 3 — Radović Nikola 2 ud. Ivanica 0:86 - Rudić Luka 0:70 - Strpić Jere, veleposjędnik 100 - Strpić Mile, trgovac 20 - Strpić Sime pok. Ante 2 Supičić Vicko, svjetioničar 5 — Stopfer ivan 2 — Schütz M., inžinir 10 — Sambunjak Ante, podvornik 5 — Sladić Joso 1 — Ser-gić Kuzman 2 — Sekulić Ilija 1 — Subotić Mijat 1 — Ester 0:20 — Fantina Joso 1 — Catò ud. Perina 20 Siaro Perina 2 — Skokan Jure 2 — Sangulin Ive 2 — Sangulin Ante 0:40 — Stampalija ud Boja 1 — Stampalija Joso 1:60 — Šaja Ika 0:40 — Strbac Ilija | Marko 1 — Karamarko Milka 0:40 — Karamarko 1 — Seat Mitar, gostionicar 20 — S-at Andrija, trgovac 20 - Seat ud. Gilda 5 - dr. Tironi Ivo, savjetnik 30' - Tolić Andre 3 - Tolić Dominik 2 -Tolić Petar pk. Andrije 5 — Tolić Tome 0:20 To

Antun pk. Sime 0:2) - Mrdjen Ive 0:80 - Mrdjen Vujanić Luka 2 - Vidoni Josip, činov. Dem. 5 -Vučkov Frane 3 - Vučkov Ante 0:20 - Vučkov ud. Cvita 1 — Vučkov Šime 0:20 — Vulelija Tome 0:60 — Vuleliji Ivan 0:20 — Vulelija Ruža 1 — Vrankulj Jovo 2 — Vrsaljko Tadija 5 — Zagorac Jovan 0:20 - Zorica Marko 2 - Luka Gudelj, nadglednik na vodovo ju 10.

> b) u Filipjakovu kr. 305:42; dopriniješe: Borelli Alfonso kr. 50 - Crkovinarstvo Filipjakova 10 — don Srećko Ivasović 20 — Pelicarić Josip 10 Raimondi ud. Mina 3 - Majica Ante, c. k. pris. štražar 2 — Pelicarić Seka 2 — Sešan Jandre 2 — Eškinja Ante 10 - Borelli Hugo knez Vranski 20 -Sangulin Ante 1 - Morović Ive 0:40 - Morović Mate 1 - Morović ud. Mare 1 - Baričić Marko 0:44 - Mrvičić Šinka 0:20 - Baričić Marija 0:20 - Noveller Marija 2 Uranija Jozo 1 - Fantina Kata 1 - Zorie Ika 0:10 - Vitali Josip 0:60 Morović Andrijana 0:50 - Milat Šime 0:10 - Vodopija Božica 1 — Vodopija Gulielmo 0:80 — Barbaroša Jakov 6 — Baričić Paško 2 — Majica ud. Ika 1 Majica ud. Duma 0.60 - Mirković Ina 2 Mirković - Mikas Božo 0:40 - Milat Augustin I - Morović Josip 2 — Eškinja Ika Perina 0:40 — Karamarko

Mate 2 — Barbaroša Mara 1:12 — Liška Mara 1 Baričić Ive 1 — Brzić Šime 2 — Šaina Marija 0:30 Kadija Mate 1 — Majica Mate 0:40 — Milat Ive 1 - Zelantov Ivanica 0:20 - Milat Kata 0:80

(Slijedi).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Zara

presso: Giorgio e Spiridione Brčić Droghieri in Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglich farm in Knin; Norberto Cindro arm. in Trau; A. Karlovae farm, in Cittavecchia c G. de Borzatti farm. in

Sa dvostrukim relijevom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim saveznim krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva : od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na ruku kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jestin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; ratni budilnik "Kanone" kr. 5; ratni budilnik "Trommier" kr. 6; 3 godine jamstva. Šalje uz pouzeće Prvo skladište ratnih časovnika

> MAX BOHNEL, Beč, IV. Margarethenstrasse 27 69. Izvorni tvornični cjenik besplatno.

Novo! Sreben časovnik sa povezom na ruku i sa dvostrukim zaklopcem kr. 20.

TISKARNICA G. FERRARI

(naslj. Petra Jankovića)

Calle Larga ZADAR Telefon br 87

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima i izragjuje što prije i najvećom pažnjom kojumudrago tiskarnu radnju, pismenima latinskim, njemačkim, ćirilicom, i grčkim. Izvršuje kromotipografične radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice. posjetnice, omote, ra-

čune, fakture, trgovinske police i t. d; sve uz najniže cijene da senema boiati konkurencije.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegao 41/2 iel Credito fondurio dalmato Obbligazioni provinc ali dalmate 40/0. Lettere di pegno 41 20 4º/o della Barca Commerciale di Budapest. -Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 40/0. - Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5%. - Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 0/0 ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400 000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ.

Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ.

Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4º/o. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da f.chi 400, Vnc. princi,

f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate

mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un

interesse annuo di 4º/0. RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri

clienti, senza alcuna sp. ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle

condizioni generalmente stabilite. ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Aceidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

SRPSKA STEDIONICA u ZADhU

(protokolisano udruženje s ograničenim jamstvom). OSNOV. 1901. - ZAP. RAD. 1902.

PRIMA NOVAC na članske knjižice i na one stalne nedjeljne štednje. Najmanji je ulog ove vrste štednje 50 para (helera) sedmično; štednja traje 4 godine.

PRIMA NOVAC na uložne knjižice od 1 krune na više uz kamatu 4 /2º/0; otkaz po pogodbi. PRIMA NOVAC u tekući račun, vršeći sve naloge svojih kontokorentista. Uslovi po pogodbi.

PRIMA OSTAVE na čuvanje i rukovanje, uz naročite uvjete. IZDAJE zajmovena mjenicu, obveznicu ili u tekući račun sa i bez hipotekarnog osjegaranja.

IZDAJE zajmove na račun zaloga papira od vrijednosti, zlatna i srebrna novca.

ESKOMPTUJE izvučene papire od vrijednosti i

KUPUJE i produje papire od vrijednosti, čekove, devize i svakovrsni strani novac uz najpovolnije uslove.

PRODAJE promesse za sva vučenja. PREGLEDA izvučene brojeve svih vrsta papira od vrijednosti.

OSJEGURAVA srećke i ostale vučenju podložne papire od vrijednosti protiv gubitka pri vučenju. VRŠI NAPLATE I ISPLATE u i izvan Monarhije. OBVALJA SVE POSLOVE BRZO, TAČNO KULANTNO.

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE. Anonima con Sede in Firenze. - Capitale versato Lire 1.200.000. Assortimento il più completo di MACCHINE OLEARIE premiate con due gran prix, due diplomi di I.o grado e sette medaglie d'oro. Assume forniture a condizioni favorevolissime. Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

njem di ba, bili dakle n jemu s Sambor istok že

God.

samom O kr. 3: za

pretplate.

osjetljiv

fronta,

stranu. tičkih p sreće, k

vale da napreza

Beskids galičkoj dolinon planinu željeznic naprema prostore nom pr skoj do na toku jevi. Na cu rijek jim poz

> nog fro ma skr cijama drugi c bori u na ofen cholke toga gr Na tom visoku stranu s koja za radi sv

ali i ovo

da Rusi i nešto mrtvijel mitralje samo je traje kr nijesu F

tehnički

februara

otporu

Kako Poz dor grottilu Vich

cuske, p zatočile poluotok toga vre Presse" Lavova, pripovije "M redarstve svojoj s zacije gl

kulacijor mi kao već da dužiti sv grofa Pe taj elega je popu parka u svoga s na njem mi nijen da smo

Od redarstve izgleda vich, ko deur", p jao skrat se dvojio misleći od svojil